

Årsrapport

2003

Fylkesmannen i Vest-Agder

Forord

Fylkesmannen i Vest-Agder legger med dette fram årsrapporten for 2003. Årsrapporten gir en bred omtale av sentrale politiske føringer. Det er lagt vekt på å presentere viktige resultater som ble oppnådd, men vi har også forsøkt å peke på områder hvor vi ikke er tilfreds med resultatoppnåelsen. Vi har også reflektert over årsakene til manglende resultatoppnåelse.

Når det gjelder omtale av aktiviteter og måloppnåelse i den enkelte fagavdeling vises det til de avdelingsvise årsrapportene, som er tilgjengelige på vår nettside:

<http://www.fylkesmannen.no/va>.

Kristiansand, 1. mars 2004

Ann-Kristin Olsen

*Lars Erik Lyngdal
ass. fylkesmann*

1. Innledning	1
1.1 Virksomhetsidé.....	1
1.2 Organisering.....	2
1.3 Ressurser	3
1.4 Likestilling.....	3
2. Sentrale politiske føringer	6
2.1 Kommunerettet virksomhet – samordning og veiledning.....	6
2.2 Velferd, helse og personrettet tjenesteyting.....	7
2.3 Barn og oppvekst.....	10
2.4 Regional planlegging, plan- og byggesaksbehandling.....	12
2.5 Innovasjon og verdiskapning	14
2.6 Samfunnssikkerhet og beredskap	14
2.7 Prioriterte oppgaver på miljøområdet.....	16
3. Avdelingsvise årsrapporter	18

1. Innledning

Fylkesmannen legger med dette fram årsrapporten for 2003. Rapporten omtaler både arbeidet med de tverrgående oppgavene og arbeidet med de enkelte resultatområdene. Vi har lagt vekt på å få fram evt. avvik i forhold til de mål vi har arbeidet etter. Vi har også lagt vekt på å få fram utfordringer innen de enkelte arbeidsområdene og hva som evt. kreves for å sikre en bedre måloppnåelse i vårt videre arbeid.

1.1 Virksomhetsidé

Som en følge av innlemmingen av Fylkeslegen og Statens utdanningskontor i Fylkesmannsembetet, fom. 1.1.2003, er det blitt utarbeidet ny strategisk plan for perioden 2004-2008. For rapporteringsåret 2003 gjelder imidlertid eksisterende strategiske planene for de tre virksomhetene.

Følgende virksomhetsideer gjelder for embetet i 2003:

Fylkesmannen:

Fylkesmannens virksomhetsidé

Fylkesmannen skal være en regional, samlende drivkraft for rettssikkerhet, gode levekår og bærekraftig utvikling i Vest-Agder.

Fylkesmannen skal, som statens fremste representant i fylket, være et effektivt forvaltningsorgan som formidler, tilpasser og iverksetter statlige mål og satsingsområder samt fremme fylkets interesser overfor sentrale myndigheter

Fylkesmannen skal ved sine forvaltningsmessige avgjørelser påse at rettigheter og plikter blir ivaretatt overfor innbyggerne i Vest-Agder.

Fylkeslegen:

Vår visjon er: God helse og trygge helsetjenester gjennom tilsyn og rådgivning

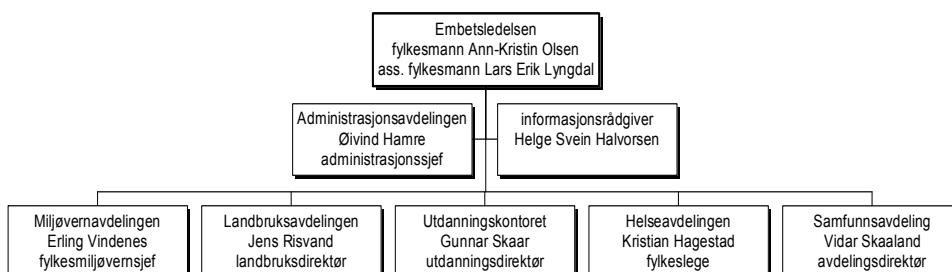
Statens utdanningskontor

Vår visjon er

- en skole hvor alle parter i skolesamfunnet får en rettmessig behandling, og hvor alle er sikret en god og likeverdig opplæring
- et samfunn der livslang læring er naturlig og lagt til rette for alle

1.2 Organisering

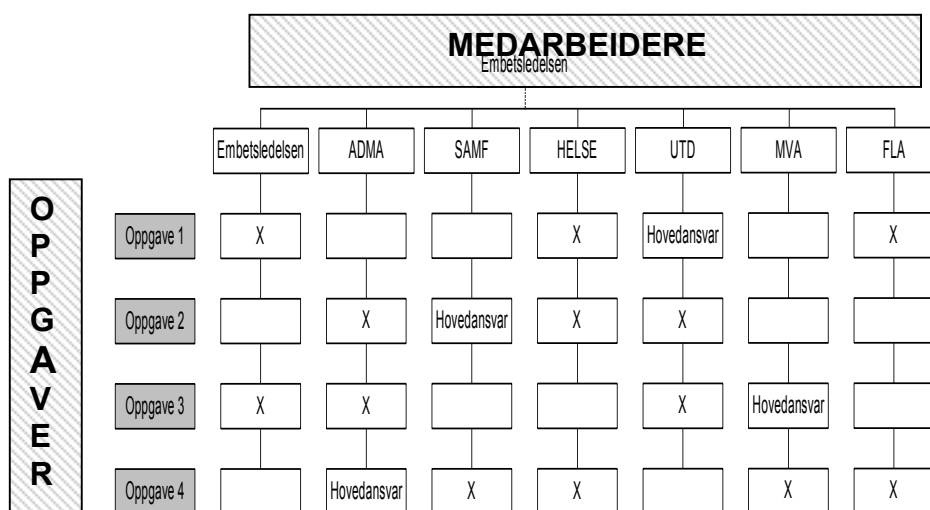
Organisasjonsstrukturen hos Fylkesmannen i Vest-Agder i år 2003 framgår av figuren under.

Embetet har med virkning fra 1.1.2003 vedtatt å organisere kommunalavdelingen, beredskapsavdelingen og sosial- og familieavdelingen sammen, i en ny samfunnsavdeling. Fylkeslegen og statens utdanningskontor inngår i embetet som egne avdelinger, hhv. helseavdelingen og utdanningskontoret. Eventuell flytting av oppgaver/personer mellom de nye avdelingene vil bli vurdert i løpet av 2004

Matrisemodellen er nødvendig for å kunne løse stadig flere tverrgående oppgaver.

Oppgaveløsningen hos Fylkesmannen har i 2003 vært løst dels gjennom linjeorganisering og stabsenheter som skal sikre at embetet framstår tydelig utad, samt at oppdragsgivende departementer/direktorat har et effektivt apparat for politikkformidling og oppfølging på regionalt nivå. For å øke fleksibiliteten satser embetet på å løse en del oppgaver etter matrisetankegangen. Matrisetankegangen som arbeidsform innebærer at vi betrakter embetet som en matrise dannet av to akser: oppgaver og medarbeidere gruppert i avdelinger. Matrisen synliggjør hvordan flere av de ansatte, også på tvers av avdelingsgrenser, faktisk arbeider med samme eller tilknyttede oppgaver, men ut fra ulik avdelingstilknytning og faglig ståsted.

1.3 Ressurser

Personellressurser i 2003

***Fylkesmannen
hadde til sammen
112,9 årsverk i 2003***

Antall årsverk	Kap. 1510	Kap. 203	Eksternt finansiert	TOTAL ÅRSVERK
Ledelse (fylkesmann+ass. fylkesmann)	2,00			2,00
Administrasjonsavdelingen	20,10	1,10	6,00	27,20
Fagoppgaver pr sektor	69,20	7,20	7,30	83,70
BFD	7,70			7,70
HD	10,50		1,00	11,50
SD	3,00		2,80	5,80
LD	19,50		0,50	20,00
MD	17,40		2,00	19,40
JD	5,80			5,80
KRD	5,30			5,30
UFD		7,20	1,00	8,20
KKD				0,00
Andre fagdep (f.eks UD/SD)				0,00
SUM	91,30	8,30	13,30	112,90

- ***Økonomiske ressurser i 2003***

I 2003 er fylkesmannsembetet budsjettert over to budsjettkapitler: Kap. 203 omfatter Utdanningskontoret og er under UFD. Kap. 1510 er under AAD og inkluderer alle de øvrige avdelingene i embetet. Budsjettmidlene på de to kapitlene skal dekke ordinære lønns-, husleie- og driftsutgifter innenfor alle departementenes ansvarsområder.

	Regnskap 2003	Tildelt 2003	Over-/underskudd
AAD (kap. 1510/4510)	46 829 857	45 893 533	-936 324
UFD (Kap. 203, post 01 og kap. 3203, postene 02, 11, 15, 16 og 17)	7 101 000	7 101 000	0
UFD (Kap. 203, post 21 og kap. 3203, post 01)	650 000	650 000	0

Regnskapet for 2003 viser et samlet merforbruk på 936 324 kroner.

1.4 Likestilling

Internt likestillingsarbeide

Kjønnsfordeling:

I ledergruppa er 1 av 9 representanter kvinne, dvs 11%. Andelen er dessverre svekket etter fusjonen. 2 av totalt 15 ledere er kvinner, dvs 13%.

Virksomheten har følgende etablerte ordninger for å tilrettelegge for omsorgsbehov: hjemmekontorordning, fleksible permisjonsordninger, fleksible arbeidstidsordninger, deltidsstillinger, barnehage tilbud.

Kompetanseutvikling:

Det er i 2003 gjennomført et høyskolekurs i offentlig politikk og administrasjon. Det var ikke krav om studiekompetanse for deltakelse, og det bidro til at flere kvinner med lavere utdanning deltok. Av 36 deltakere var 20 kvinner.

Rekrutteringer:

Det henstilles om at kvinner søker ledige stillinger. Dessverre er ikke kvinner tilsatt i noen av de 3 tilsettingene i lederstillinger i 2003.

Likestillingsplan:

Det er etablert et likestillingsutvalg med representanter fra arbeidsgiver og arbeidstakersiden. Utvalget skal kartlegge faktiske forhold og foreslå tiltak. Likestillingsplanen behandles i Medbestemmelsesutvalget.

Seminar om lokal lønnspolitikk:

Det er avholdt seminar om lokal lønnspolitikk der kjønnsaspektet også ble diskutert. Det jobbes videre med dette i Likestillingsutvalget.

Utfordringer:

Kompetanseutvikling for kvinner med lavere utdanning. I 2004 skal kompetansebehov kartlegges. Det skal tilrettelegges for intern opplæring og det er flere som ønsker å gjennomføre høyskolekurset offentlig politikk og administrasjon. Øke kvinneandelen i lederstillinger. Likestillingsutvalget vil fremme forslag til tiltak.

Eksternt likestillingsarbeid

Fylkesmannen i Vest-Agder har i 2003 fulgt opp likestillingsarbeidet som en aktiv pådriver i fylket og har fått en del resultater gjennom de nettverk som gjennom flere år er etablert med offentlige etater, arbeidslivets organisasjoner og interesserte private aktører.

Likestillingssituasjonen i Vest-Agder er svak, som vist bl.a. på SSB's likestillingsindeks for 2003 hvor Agderfylkene ligger dårligst an blant landets fylker. I samarbeid med Verdiskapingsalliansen for Agder sto FM som initiativtaker til at Agderforskning utarbeidet en **rapport om Likestillingen på Agder** som har vært grunnleggende for mye av det arbeid som er gjort i år for å bedre kvinners kår på Sørlandet.

Spesielt har likestillingsarbeidet i år vært i fokus på **embetets strategimøter med utvalgte kommuner og i vår kontakt med fylkeskommunen**. Også i de halvårlige KS møtene har FM utfordret kommunene til innsats for likestilling, bl.a. for å øke stillingsandelen i mange deltidsstillinger i helse- og omsorgssektoren som har ligget under 10 % i en del tilfeller. KS og flere kommuner har tatt tak i likestillingsproblematikken gjennom å etablere et aktivt kommunenettverk. Samarbeidsorganet mellom kommunene,

Fylkesmannen har vært en aktiv pådriver for likestilling i 2003.

fylkeskommunen, NHO og LO, på Sørlandet, ”Agderrådet”, hvor også fylkesmennene deltar, har nedfelt i dokumentet **”Felles mål for Sørlandet 2003-2010”** at likestilling er ett av fem hovedmål. Det er første gang at likestilling har fått en så framtrædende plass som forpliktende fellesmålsetting for landsdelen. Etter initiativ bl.a. fra FM etablerte Agderrådet i 2003 prosjektet **”Menneskelige ressurser”** hvor fylkesmann Ann-Kristin Olsen deltok som medlem av referansegruppa. Målsettingen med prosjektet var å komme fra snakk til handling og man satset på følgende forhold: barnehagetilbudet, kvinner og realfag, deltid – heltid, likestilling i kommune-Agder, mestring og strukturelle forhold. I en rapport av mai 2003 oppsummeres resultatene av prosjektet, som føres videre ved at bl.a fylkesmannen skal delta i en tungt sammensatt referansegruppe som skal fungere som rådgivere for Agderrådet som ønsker å videreføre sitt arbeid med likestilling på bred front. Fylkesmannen har også deltatt aktivt i planlegging av samarbeidsprosjektet **”Female Future”** som på Agder gjennomføres som et samarbeidsprosjekt mellom NHO, Fylkeskommunene og Innovasjon Norge, Agder. Gjennom prosjektet, som starter i 2004, vil 30 kvinner få tilbud om faglig utvikling gjennom et toårig modulbasert opplegg som forutsetter støtte fra egen arbeidsgiver og søknad fra kvinnen selv.

Videre har Fylkesmannen vært representert i følgende prosjekter:

”Kvinner på Agder” med fokus på kvinner og næringsutvikling. Prosjektet er et samarbeid med Innovasjon Norge (SND) og fylkeskommunene i Aust- og Vest-Agder.

”Kvinnenettet i landbruket på Agder” har fokus på bygdemobilisering og læring om bl.a. selskapsformer ved nyetableringer. Det gis BU-midler til drift av gruppa som har representanter fra Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norges Bygdekvinnelag, Jenter i Skogbruket og Agder og Telemark Skogeierlag.

Likestillingsarbeid er en langsiktig satsning på mange felt i tida framover.

”FASETT 2004” er en konferanse knyttet til prosjektet Det Skandinaviske Triangel, med fokus på mangfold, likestilling, næringsutvikling, kompetanse og kultur. Fokus i 2004 er småbedrifters vilkår og utviklingsmuligheter rundt Skagerrak. Dette er en oppfølging av konferansen ”FASETT 2002” i Arendal.

”Likestillingskonferanse” ble avviklet 24.10.2003 med over 100 deltakere. Samarbeid mellom Høgskolen i Agder, NHO og LO. Fylkesmannen var invitert med i planleggingen for å knytte tråder og bygge videre på øvrig arbeid for likestilling i regionen.

”Ungt entreprenørskap” arbeider med bedriftsetablering som pedagogisk metode i grunnskole og videregående skole. Det gis BU-midler til prosjektet som bl.a. skal utvikle og fremelske kvinnelige gründere og ledere.

Fylkesmannen arbeider med likestilling i sin kontakt med Høgskolen i Agder, statlige regionale etater, fylkeskommune og kommuner, formelle

og uformelle nettverk og vil videreføre dette som en langsiktig satsning på mange felt og i ulike relasjoner i tida framover.

2. Sentrale politiske føringer

AAD har i tildelingsbrev for 2003 bedt om en beskrivelse av **tilstanden i fylket** innenfor de områdene som følger av punktene nedenfor. I den grad det har vært mulig er det gitt en vurdering av **hvilke effekter** de ulike tiltakene har hatt på situasjonen i fylket og gitt **råd om oppfølging** innenfor de enkelte fagområdene.

2.1 Kommunerettet virksomhet – samordning og veiledning

Etablering og utvikling av embetets nettside har vært prioritert i 2003.

Embetet har gjennom året på ulike måter informert om statlig politikk og svart på spørsmål fra kommunene om hva statlige tiltak, politiske vedtak og lover betyr for kommunene. Embetet har etablert og utviklet en nettside, <http://www.fylkesmannen.no/va>, som også er beregnet for kommunerettet virksomhet. Nettsiden er forankret i statlig informasjonspolitikks prinsipper om linjeansvar, lederansvar og aktiv informasjon.

Veilednings- og tilsynsarbeidet knyttet til økonomi og sektorforvaltning har gitt et godt grunnlag for helhetlige vurderinger av kommunene. Gjennom aktiv bruk av skjønnsmidler har embetet medvirket til omstilling i kommunene. Embetet har høsten 2003 brukt en del tid og krefter på å tilrettelegge for en økt satsing på omstilling, modernisering og fornying i kommunal sektor og er godt i gang med dette arbeidet ved starten av 2004.

Styringsdialogen med kommunene er videreutviklet i 2003. Det er gjennomført seks kommunebesøk med bred og aktuell representasjon fra statlige etater. Kommunene har vært representert med politisk- og administrativ toppledelse.

Fylkesmannen har prioritert arbeidet med å veilede og forberede kommunene i forhold til det utvidede ansvar de får på landbruksområdet fra 1. januar 2004 og i den videre oppfølging av reformen.

Det er en utfordring å klargjøre for kommunene hva som er "må/skal-oppgaver" og hva som er "bør/kan-oppgaver".

En særlig utfordring for embetet har vært å klargjøre for kommunene hva som er "må/skal-oppgaver" og hva som er "bør/kan-oppgaver". Her savner fylkesmannen tydeligere signaler fra sentral stat. Det er fylkesmannens oppfatning at den sentrale samordningen av statlige styringssignaler bør bedres slik av fylkesmannen som regional statlig samordningsinstans blir i stand til å veilede kommunene på en effektiv måte.

2.2 Velferd, helse og personrettet tjenesteyting

Embetet har i det vesentlige klart å behandle enkeltsaker innenfor tidsfristene.

Rettsikkerhet er vektlagt fra sentrale myndigheter, spesielt i forhold til enkeltsaksbehandlingen. På sosial-, familie- og byggesaksområdet har Fylkesmannen lagt stor vekt på å utføre de lovpålagte oppgaver som behandling av enkeltsaker og tilsyn innenfor akseptable tidsrammer, noe en mener å ha oppnådd. 78% av klagesakene etter sosialtjenesteloven ble avgjort innen 8 uker, som har vært vårt interne saksbehandlingsmål. Etter plan- og bygningsloven ble 69 % av sakene avgjort innen 3 måneder.

Samfunnsavdelingen har hatt en tett kontakt med sosialkontorene med fokus på fagutvikling. En har blant annet deltatt på møter i ulike kommunale forum og avholdt flere fagsamlinger.

Samfunnsavdelingen tok første halvår 2003 initiativ til ett tettere samarbeid med Høgskolen i Agder for å sikre en kvalitetsutvikling av sosialkontortjenesten og for å sikre at Høgskolen har nødvendig kunnskap om praksisfeltet. I alt 9 kommuner har stilt seg positive til å delta i et samarbeid om dette. Arbeidet videreføres i 2004 med utarbeidelse av samarbeidsavtale og planlegging av tiltak. Opplæringstiltak i rusproblematikk er iverksatt for alle kommunene.

Samfunnsavdelingen har hatt løpende kontakt med kommunene for å følge utviklingen i pleie- og omsorgstjenestene. Status i den enkelte kommune når det gjelder Handlingsplan for eldre er rapportert til Sosialdepartementet i brev av 15.09.03 og 30.01.04.

Det har vært samarbeid med KS (Flink med folk) og undervisnings- sykehjemmet i Songdalen kommune når det gjelder ledelsesopplæring. Det er ca 70 "frontledere" fra 5 kommuner som deltar i ledelsesopplæring.

Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten samt saksbehandling i helse- og sosialsektoren er tatt opp i Fylkesmannens halvårige møter med lederne i kommunenes pleie- og omsorgstjenester. Det vil bli tilbudt kurs i saksbehandling i 2004.

Det er gjennomført tilsyn som systemrevisjoner med 4 kommuner i forhold til lov om sosiale tjenester kap. 4. Det er gitt særskilt rapport om revisjonene til Helsetilsynet.

Det er gjennomført 16 tilsyn med vedtak om begrenset bruk av tvang. Det er ikke avdekket kritikkverdige forhold.

I 2003 ble det fattet 32 vedtak om begrenset bruk av tvang samt vedtak om bruk av alarm/varslingssystemer overfor psykisk utviklingshemmede. Dette er en økning i forhold til 2002, en økning som er forventet ut i fra forutsetningene om at kommunene kontinuerlig utprøver andre løsninger og til slutt kommer frem til rutiner og tiltak som deretter stadfestes i Fylkesmannens vedtak. I 2003 ble det gjennomført 16 tilsyn med vedtak, knyttet til sosialtjenestelovens § 6A. Det ble under tilsynene ikke avdekket kritikkverdige forhold og det var Fylkesmannens oppfatning at tvangstiltakene ble gjennomført som forutsatt i vedtaket.

Kvalitetsutvikling i helse- og sosialtjenester

Det er ikke etablert eget nettverk for kvalitetsutvikling, som i mange andre fylker. Vi benytter etablerte arenaer til å formidle budskap og forventninger. Nyansatt rådgiver på området var våren 2003 på "bli-kjent-runde" til kommunene, hovedtema var status i den enkelte kommunen i forhold til krav om internkontrollsystem. Det er stor variasjon i hvor langt man har kommet; noen har lenge jobbet systematisk, andre er fortsatt i startgroa. Sistnevnte gruppen blir gjenstand for intensivert oppfølging i 2004.

Det er i verksatt en rekke forebyggende tiltak knyttet til folkehelsearbeid.

Folkehelsearbeid

Med fylkesmannens folkehelserådgiver som pådriver og koordinator er det iverksatt en rekke forebyggende tiltak på fylkesplan og kommunalt nivå; basert på nasjonal kreftplan og St.meld. 16 (2002-03).

Røykfrihet

Målsetting for tobakksforebyggende tiltak er å redusere nyrekruttering av røykere, hindre passiv røyking og minske tallet på dagligrøykere. Fra midten av nittitallet har røykeandelen i fylket vært nedadgående, men ligger fortsatt høyt i nasjonal sammenheng. Fylkesmannens eksterne Ressursgruppe for røykfrihet har utarbeidet *Strategiplan for røykfrihet (2003- 2007)*. Videre arbeides det for økt skoledeltagelse i programmet *VÆRrøykFRI*; innværende skoleår deltar 87% av ungdomsskoleklassene, som er toppnivå på landsbasis. *Kurs i røykeslutt* er gitt i seks kommuner, nettverkssamling for instruktørene er avholdt nasjonalt og lokalt.

Kosthold

Ca 1/3 av grunnskolene i Vest-Agder deltar i *abonnementsordning for skolefrukt*. Trettiseks grunnskoler fra 12 kommuner deltok i årets "Matpakkeuke". *Kantinekurs* for videregående skoler er gjennomført. "Det grønne alternativ" er blitt mer synlig og tilgjengelig i både offentlig og privat regi.

Fysisk aktivitet

Det er gitt stimuleringsmidler til aktivitetstiltak, bl.a. stavganggrupper. FYSAK Vest-Agder er et toårig prosjekt med målsetting at mennesker med liten fysisk aktivitet gjennom lavterskeltiltak øker aktiviteten i hverdagslivet. Fire kommuner deltok fra 2002-03, flere er kommet til. "Ung i balanse" er et forskningsbasert samarbeidsprosjekt mellom Sørlandets Sykehus HF, HiA, fylkeskommunen og Fylkesmannen for undersøkelse om livsstilsvaner, fysisk kapasitet og selvvurdering blant elever i videregående skoler.

400 års jubileet for offentlig helsearbeid

Markeringen ble forankret i Vest-Agder råd for folkehelse, hvor Fylkesmannen deltar fast. Medlemmer fra Sørlandet Sykehus, Fylkesmuseet og Statsarkivet ble trekt inn. Det ble laget en *vandreutstilling* med omtale av utviklingen 1603-2003; som ble vist i alle kommunene. Markeringer ble ellers knyttet til eksisterende tiltak i regionen. *De Internasjonale Kirkefestspillene i Kristiansand* hadde

”Musikk og helse” som tema i 2003. *Naturlos*-vandringar til medisinsk-historisk interessante områder ble arrangert i Flekkefjord, Mandal og Kristiansand. *Arkivenes dag* på Statsarkivet i Kristiansand hadde utstilling om medisinsk dokumentasjon. På Sørlandet Sykehus Kristiansand ble *utstilling av medisinsk utstyr* fra virksomheten gjennom mer enn hundre år åpnet for publikum.

Kommunale planer og forvaltning av øremerket tilskudd er fulgt opp etter sentrale føringer.

Opptappingsplanen for psykisk helse

Kommunale planer og forvaltning av øremerket tilskudd er fulgt opp etter sentrale føringer. Fylkesmannens rådgiver for oppfølgingen av opptappingsplanen har i 2003 prioritert to områder. Innen det første - ”Nok boliger med tilstrekkelig bistand” - er det gjennomført samling for alle kommunene, sykehuset og brukerorganisasjoner. Innen det andre - Arbeid med *barn og unge* - har ledere i helsestasjoner har fått tilbud om skolering.

Rekrutteringsplanen for helse- og sosialpersonell

Forvaltning av tilskuddsmidler til kompetanseheving er ivaretatt; kommunene er invitert til å søke ut fra definerte planer og prosjekter. Ellers har innsatsen vært rettet mot koordinering av tilbud og etterspørsel vedr. kompetansegivende tiltak. Koordineringsgruppen på fylkesplan fra tidligere personellplan er opprettholdt og utvidet, blant annet med KS.

Implementering av lov om helsemessig og sosial beredskap

Høsten 2003 gjennomførte Fylkesmannen og Helsetilsynet seminar for kommunene med todelt tema: Atomulykkesberedskap og oppfølging av lov om helsemessig og sosial beredskap. Praktiske eksempler ble presentert. Helsetilsynet gjennomførte i 2003 to kommunetilsyn om ivaretagelse av nødvendig helsehjelp når befolkningsgrunnlaget endres vesentlig. Flere steder jobbes det systematisk med helsemessig og sosial beredskap, andre har atskillig igjen før de har et fungerende beredskapsplanverk, som skulle vært på plass fra 01.07.03. Det er klart behov for oppfølging av kommunenes arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser. Dette ble bekreftet ved to landsomfattende kartlegginger i 2003. Sosial- og helsedirektoratet kartla status for beredskapsplanarbeidet i helsetjenesten. Helsetilsynet sentralt kartla kommunenes beredskap på smittevernområdet og planstatus for helsemessig og sosial beredskap. Resultatene fra de to undersøkelsene er ikke helt samsvarende. Siden direktoratets kartlegging var anonym, kan vi ikke gjenfinne den enkelte kommunes resultat.

Det er klart behov for oppfølging av kommunenes arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser.

HELSETILSYNETS VIRKSOMHET omtales her kort, det vises til Medisinalmelding.

Overordnet faglig tilsyn ivaretas løpende, og status oppsummeres i årlig medisinalmelding.

Virksomhetstilsyn som systemrevisjoner: Totalt åtte tilsyn er utført. Landsomfattende tilsyn med ivaretagelse av pasientrettigheter innen voksenpsykiatri og ved medisinske poliklinikker er gjennomført; totalt fire

tilsyn ved Sørlandet sykehus i Kristiansand og Lister. Egeninitierte tilsyn er utført i tre kommuner, hjemmebaserte pleie- og omsorgstjenester (fellestilsyn sosial/helse) i Flekkefjord, nødvendig helsehjelp nå befolkningsgrunnlaget økes i Søgne og Åseral kommuner. Situasjonsbestemt tilsyn med smittevernberedskap på Kristiansand lufthavn ble utført sammen med Helsetilsynet sentralt.

Hendelsesbaserte tilsynssaker

Helsetilsynet i Vest-Agder i gikk inn i 2003 med 72 saker i restanse. Uønsket stor restansmengde skyldtes i stor grad ubesatt ass.fylkeslegetstilling i over 1 år fram til ultimo 2002. Dessuten har helseavdelingen kun én jurist. I løpet av 2003 ble det opprettet 89 nye tilsynssaker. Totalt 118 saker ble sluttbehandlet, 29 flere har gått ut enn inn. Antallet gamle saker er halvert. Det er et nasjonalt mål at gj.snitts saksbehandlingstid skal være under fem måneder. Det tilsier en jevn restansmengden på knapt 40, dersom antall nye saker ligger på 2003-nivå. Blant forhold som er påpekt går visse momenter igjen:

- Mangler ved journalføring
- Svikt i meldeplikt for skade på pasient etter §3-3 i spesialisthelsetjenesteloven
- Innen psykiatrien mangler - ved samhandling, individuell plan og pasientansvarlig lege.

2.3 Barn og oppvekst

Fylkesmannen har de siste årene i større grad enn tidligere lagt vekt på å holde ”barn og unge” som et felles fokus i organisasjonen og ikke splitte arbeidet opp på ulike områder som for eksempel barnehage, skole, barnevern og barn og unge i plansammenheng.

På barnehageområdet har Fylkesmannen lagt vekt på å formidle nasjonal politikk i sektoren i særlig grad rettet inn mot utbygging og kvalitet på tilbudet. Av gjennomførte tiltak nevnes:

- Fulgt opp kvalitetsarbeidet ”Den gode barnehagen” 2001-2003, på fagdag (fagfolk), på saksbehandlersamlinger (etatsledere) og i møter med kommunene.
- ”Bidratt med midler, veiledning og faglige innspill til et kvalitetsutviklingsprosjekt i Kristiansand kommune med utgangspunkt i barneperspektivet.”
- Bidratt med midler som sikrer videreutvikling av faglige nettverk (øst-midt-vest) på barnehageadministrativt nivå.
- Arrangert egen fagdag for alle barnehageansatte i fylket
- Bidratt med midler og tilbudt videreutdanning i pedagogisk veiledning til førskolelærere i Vest-Agder i samarbeid med Kommunal Kompetanse.
- Holdt kontakten med Høgskolen i Agder om etter- og videreutdanning og rekruttering og stabilitet av førskolelærere til barnehagene.

På barnehageområdet er det lagt vekt på å formidle nasjonal politikk rettet inn mot utbygging og kvalitet.

Fylkesmannen er medlem i koordineringsutvalget for etter- og videreutdanning i skole og barnehager på Agder.

På barnevernområdet har Fylkesmannen hatt fokus særlig rettet mot enkelte utvalgte kommuner for å påse at kravet om en barneverntjeneste i tråd med lover og retningslinjer blir ivaretatt.

Antall tilsynsbesøk på barnevernfeltet har hatt en dramatiske utvikling siden 1999.

Tilsyn med barneverninstitusjonene har også i 2003 utgjort en særlig utfordring for Fylkesmannen. Av ressurs- og prioriteringsmessige grunner hadde samfunnsavdelingen lagt til grunn en måloppnåelse på 75 % av de lovpålagte tilsyn ved barneverninstitusjonene i 2003. Samfunnsavdelingen fikk imidlertid tilført ekstra ressurser til tilsyn og klarte en måloppnåelse på 94 % av de pålagte tilsyn. Antall tilsynsbesøk på barnevernfeltet har hatt følgende dramatiske utvikling siden 1999:

	1999	2000	2001	2002	2003
Antall forskriftsfestede tilsynsbesøk	59	67	127	190	173
Antall gjennomførte besøk	59	63	117	131	163
Måloppnåelse	100 %	94 %	92 %	69 %	94 %

De ressursmessige utfordringene knyttet til tilsynsoppgavene har vært tatt opp med oppdragsgivende departementer ved gjentatte anledninger, senest nå ved inngangen til 2004. Det er nødvendig å tilføre ressurser til dette området for å få en forsvarlig oppgaveløsning også fremover.

Det er gjennomført forvaltningstilsyn i fire kommuner i 2003.

Embetet har gjennomført forvaltningstilsyn med kommunene Vennesla, Sirdal, Lyngdal og Farsund i 2003 og fulgt opp de avvik og merknader som der ble funnet.

Kommunene klarer stort sett å overholde fristene i loven for gjennomgang av meldinger og undersøkelser, men det er jevnlig enkeltsaker med fristoverskridelser som krever en tilbakemelding fra Fylkesmannen. Det er også en økning når det gjelder saker hvor barneverntjenestene utvider undersøkelsen til 6 mnd.

Etter initiativ fra bl.a. Fylkesmannen ble det etablert et interkommunalt samarbeid innen barnevern mellom kommunene Sirdal, Åseral, Marnardal, Audnedal, Hægebostad, Kvinesdal og Lindesnes med oppstart første halvår 2003. Samarbeidet skal i hovedsak foregå innenfor området meldinger og undersøkelser.

Fylkesmannen i Vest-Agder fikk for en tid tilbake et særskilt oppdrag fra BFD og KUF om å utarbeide statlig informasjonsmaterieell med veiledende retningslinjer for håndtering av mistanke eller anklage rettet mot ansatte for seksuelle overgrep mot barn. I 2003 ble det gjennomført en konferanse om veilederen i fylket. I tillegg deltok Fylkesmannen på landskonferanse arrangert av Vest-Agder fylkeskommune, fylkesbarnevernet, med fokus på tverretattlig samarbeid i overgrepssaker. Veilederen ble presentert på landskonferansen. Fylkesmannen har gjennomført to kurs for tilsynsførere

i 2003. Samfunnsavdelingen har deltatt i en rekke referansegrupper og samarbeidsfora på barnevernfeltet samt gjennomført samarbeidsmøte med fylkesnemnd og fylkesbarnevern.

2.4 Regional planlegging, plan- og byggesaksbehandling

Fylkesmannens mandat for å ivareta rollen som samordner av statlige etaters bidrag i kommuneplanarbeidet, bør presiseres.

Samordning – oppfølging av nasjonale interesser

Fylkesmannen har i sin politikkformidling overfor kommunene lagt vekt på å formidle nasjonale mål, prinsipper og hensyn som skal vektlegges i den regionale planleggingen. Det er også lagt vekt på å formidle krav til prosess i planarbeidet og krav til saksbehandling og dokumentasjon i byggesaksbehandlingen. Det har ikke vært ressurser til å prioritere en videre samordning av aktuelle statsetaters deltakelse i kommuneplanprosessene. Det er ønskelig at dette arbeidet kan gis økt prioritet. Dette er kommet klart til uttrykk gjennom Fylkesmannens dialog til kommunene. Det er imidlertid ønskelig at Fylkesmannens mandat for å ivareta rollen som samordner av statlige etaters bidrag i kommuneplanarbeidet, blir presisert. Dette er helt avgjørende for at Fylkesmannen skal lykkes i å ivareta denne samordningsoppgaven.

Fylkesmannen har internt igangsatt et arbeid for å innarbeide helse- og utdanningsområdet i våre bidrag i den regionale planleggingen. Vi tar sikte på å revidere vår veileder "Fylkesmannen og kommuneplanleggingen" slik at disse to sentrale fagområdene kommer. En revidert veileder vil bli sendt kommunene m.fl. i 2004. Veilederen vil ikke inneholde nasjonale mål og forventninger på områder som ikke inngår i Fylkesmannens ansvarsområder.

Klagesaksbehandling

Det er behandlet 30 klager på reguleringsplaner og bebyggelsesplaner i år mot 22 året før. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 5,1 uker som ligger innenfor MDs mål på 3 måneder. Fylkesmannen har et eget internt planforum og deltar i fylkeskommunens planmøter. Det gis fortløpende juridisk veiledning i høringsaker om kommuneplaner.

Det er foretatt mekling i 11 saker, herav 2 kommuneplaner/kommunedelplaner og 9 reguleringsplaner. Det har i alle lyktes å komme til løsninger slik at man har unngått oversendelse av planene til departementet. Det har vært befarings med Miljøverndepartementet i 1 innsigelsessak – kommuneplanen for Lindesnes. Embetet er også representert i Kystsonenettverkets arbeidsutvalg.

Kommunalministeren vektlegger å få til en effektivisering av byggesaksbehandlingen av hensyn til næringsliv og boligsøkere. Som en norm bør ikke saksbehandlingstiden overskride 3 måneder. Restansesituasjonen er fortsatt god på byggesakssektoren, men utviklingen har gått i gal retning.

I 2003 ble det avgjort 193 klagesaker mot 202 saker året før. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har økt fra 7,9 uker i til 10,4 uker. 133

Saksbehandlingstiden økte med 2,5 uker i 2003

saker, dvs. 69 % av sakene, ble avgjort innen 3 måneder. Utviklingen med noe færre avgjorte saker som gjennomsnittlig har hatt lengre saksbehandlingstid har en sammenheng med den ressursituasjonen samfunnsavdelingen har vært i. Samtidig viser tall fra Systematisk sammenligning av tidsbruken pr. enkelt sak har vært nedadgående gjennom året. Dette kan skyldes både en mer korrekt registrering i systemet og at man har arbeidet med effektiviseringstiltak.

Embetet har prioritert å veilede kommunene plan- og bygningsrelaterte temaer.

På informasjonssiden hadde samfunnsavdelingen første halvår møter med Sirdal, Åseral, Songdalen og Vennesla kommuner om plan- og bygningsrettslige temaer. På møtene deltok også representanter fra miljøvernavdelingen eller landbruksavdelingen. Dette er videreført mot slutten av året da samfunnsavdelingen har påbegynt opplæring av nye folkevalgte i planutvalgene.

Samfunnsavdelingen har i samarbeid med Statens bygningstekniske etat/KRD arrangert en informasjonssamling for kommunene om endringer i plan- og bygningsloven, særlig om nye fristregler som trådte i kraft 01.07.03. Likedan ble det i samarbeid med Bygningslovutvalget/KRD holdt en samling om NOU 2003:24 Mer effektiv bygningslovgivning.

Viktige nasjonale hensyn i planleggingen

Fylkesmannen har gjennomført ”kommunemøter” med kommunene Lindesnes, Lyngdal, Songdalen, Åseral, Sirdal og Kristiansand. På møtene har arealforvaltning vært et sentralt tema. Embetet har formidlet nasjonale mål og forventninger til kommunene innen arealforvaltning med hovedvekt på rikspolitiske retningslinjer, viktige prinsipper og hensyn som skal ivaretas i planleggingen og hva som kan utløse innsigelse på miljøområdet. Fylkesmannen vil videreutvikle rollen som politikkformidler overfor kommunene som planmyndighet. I 2004 vil vi særlig legge vekt på å formidle hvordan nasjonale mål og interesser innen helse og utdanning bør følges opp i den regionale planleggingen.

Forvaltning av strandsonen er gitt stor oppmerksomhet

Fylkesmannen har fortsatt stor oppmerksomhet knyttet til forvaltning av strandsonen. Miljøvernavdelingen og samfunnsavdelingen gjennomførte i november 2003 en egen konferanse om bygging i strandsonen. Målgruppen for konferansen var ledere og saksbehandlere i kystkommunene med ansvar for plan- og byggesaksbehandling.

Verneplanprosesser

Forslag til Ytre kystsoner Flekkefjord og Ytre skjærgård Kristiansand, Søgne og Mandal landskapsvernområder med tilrådinger er sendt Direktoratet for naturforvaltning, jf nasjonalparkplanen. Planlegging av forslag til Slevdalsvannet naturreservat er startet opp. Forberedelser av forslag til marint vern i Framvaren er utført etter oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning.

Plandata og arealdokumentasjon

Fylkesmannen har igangsatt arbeidet med å etablere et felles GIS. Ny server er etablert med grunnkartdata fra AAD-avtalen og tilrettelagte innsyn til bruk i ArcView. Videre er arbeidet med utvikling av en web-

innsynsløsning igangsatt. Fungerende GIS-koordinator og IKT-koordinator har vært på grunnkurs i programvaren ArcIMS. Statens kartverk FKK er engasjert til å delta i utviklingsarbeidet. En første versjon ventes å bli tatt i bruk i løpet av februar 2004.

Miljøvernavdelingen har i 2003 gitt høyeste prioritet til arbeidet med å kvalitets sikre biologisk mangfolddatasett fra kartleggingsprosjektet i kommunene. Til nå er naturtypedata fra fem kommuner levert til Naturbase i DN.

Den rådgivende GIS-gruppa har i embetets GIS-plan foreslått å opprette en full stilling som GIS-koordinator for å ivareta fellesfunksjonene på dette området. Dette har til nå ikke vært mulig å prioritere.

Omleggingen av skogpolitikken har redusert investeringsnivået innen skogkultur dramatisk.

2.5 Innovasjon og verdiskapning

Omleggingen av skogpolitikken med avvikling av statlig støtte til skogkulturinvesteringer fikk dramatiske følger for investeringsnivået innen skogkultur i 2003. Innen skogplanting falt investeringene med ca. 60 % og tilsvarende tall for ungskogpleie var 75 %. For et fylke hvor skogeierne har relativt lite innestående skogavgift fikk ikke vedtaket om bedring av skattefordelsatsen den tilsiktede effekt. Fylkesmannen har orientert Landbruksdepartementet om disse forhold i rapport av 15.01.2004. For 2004 har adgang til å bruke statlige tilskudd til ungskogpleie gitt grunnlag for å anta at aktiviteten på denne sektoren vil øke.

Når det gjelder verdiskapingsprogrammene innen tre og mat, har fylkesmannen deltatt gjennom "Agder Treforum" i informasjonsarbeidet mot ulike målgrupper. Fylkesmannen har også bistått ved etableringen av Norsk Bygdesagforening, avd. Agder. Innen tresektoren er det på Agder satset på bedrifter med utviklingspotensiale/ utviklingskraft og som tar i bruk framtidrettet teknologi i produksjonen. Det bedriftsrettede arbeid har skjedd i regi av SND, jf. den vedtatte rollefordeling mellom SND og FM.

Arbeidet med verdiskapingsprogrammet for mat har i stor grad vært knyttet til mobiliseringstiltak overfor potensielle etablerere med utgangspunkt i opplegget "Jeg fant, jeg fant." Gjennom et forprosjekt er "Bondens marked" etablert. Dette er viktig som markedskanal og vil bli fulgt opp i 2004. Fortsatt fokus på markedet vil være nødvendig. I arbeidet med gjennomføringen av verdiskapingsprogrammene har det vært et nært samarbeid mellom SND, nå Innovasjon Norge, og FMLAene i de to fylkene. Arbeidsfordelingen synes å ha funnet sin form og fungerer godt.

2.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnsavdelingens tiltak og ressursbruk har vært prioritert på følgende resultatområder: Økt samfunnssikkerhet i fylket, oppfølging av Sivilforsvaret og Fylkesmannens ivaretagelse av forpliktelser innen sivilmilitært samarbeid samt planlegging for sikkerhetspolitisk krise/ krig.

Økt samfunnssikkerhet og kriseberedskap i fylket

Med utgangspunkt i utarbeidet fylkesrisikoanalyse fra 2002 har embetet i samarbeid med politiet, Agder Energi og berørte kommuner utarbeidet og iverksatt tiltak i forbindelse med dambruddsvarsling overfor befolkningen i Mandalen og Setesdal. Oppgaven er komplisert og tidkrevende og vil etter embetets oppfatning kreve kostbare teletekniske løsninger for å sikre en rask publikumsvarsling. Ut fra politiets budsjettsituasjon har man måttet velge en varslingsløsning med bruk av brannvesen, mens et datasystem med automatisk telefonvarsling ville være å foretrekke.

Fylkesmannen har i rapporteringsperioden vektlagt å samordne de forventninger til kommunalt beredskapsarbeid som ligger i departementets forventningsbrev. Forholdet er særlig vektlagt med hensyn til implementering av "Lov om helsemessig og sosial beredskap" slik at ulike tiltak etter ovennevnte lov sees i sammenheng med tidligere kommunale beredskapsforberedelser. Det er gjennomført et oppfølgingsseminar for alle kommunene vedrørende planutarbeidelse etter "Lov om helse og sosialberedskap", kommunal kriseledelse og kommunenes atomulykkesberedskap. Det gjenstår fortsatt mye arbeid i kommunene før man kan si at forventningene til ovennevnte lov er ivaretatt. Embetet vil følge forholdet opp i tiden som kommer, blant annet ved at det settes fokus på sosial- og helseberedskapen ved kommende års tilsyn. Samfunnsavdelingen har formalisert et tett samarbeid med fylkeskommunen og embetets miljøvern- og miljøforvaltningsavdeling for å sikre at samfunnssikkerhet ivaretas i fylkets arealplanlegging. I løpet av 2003 er det behandlet i overkant av 100 stk. areal-/bebyggelsesplaner relatert til samfunnssikkerhet. Det er reist innsigelse i 10 stk. saker og foretatt/varslet mekling i en sak.

Kommunene har en god forståelse av nødvendigheten av å opprettholde krisehåndteringskompetanse lokalt

Videre har samfunnsavdelingen gjennomført i alt seks krisehåndteringsøvelser for kommunene i løpet av 2003. Evalueringen av øvelsene viser at kommunene har en god forståelse av nødvendigheten av å opprettholde en krisehåndteringskompetanse lokalt. Samtidig viser øvelsene at man i tiden som kommer må prioritere kriseinformasjon, herunder informasjonskapasitet i de respektive kommuner. De senere års til dels store omorganiseringer/ reduksjoner i kommuneadministrasjonene fører også til at kommunenes kriseledelser er mer sårbare enn tidligere, relatert til bemanning.

Det er en utfordring for kommunene å følge opp avdekkede risiki.

Fylkesmannen har i løpet av året gjennomført beredskapstilsyn i fire kommuner. Tilsynene viser at det er en tendens til å nedprioritere beredskapsarbeidet som følge av mange lovpålagte oppgaver og til tider en meget anstrengt økonomi. Risikoanalysene er i flere kommuner oppdaterte, men det synes fortsatt som en utfordring å finne økonomi og arbeidskapasitet til å iverksette tiltak for å redusere avdekkede risiki. Tiltaksplaner, budsjettinnplassering og ansvars plassering er ofte ikke foretatt.

Fylkesmannens ivaretagelse av forpliktelser innen sivil-militært samarbeid, samt planlegging for sikkerhetspolitisk krise/ krig

Samfunnsavdelingen har hatt ansvar for tilrettelegging og gjennomføring av en beredskapskonferanse i regi av Totalforsvarsnemd Sør-/Vestland med basis i den nye forsvarsstrukturen i Sør-Norge.

Videre har embetet deltatt i planlegging og gjennomføring av militærøvelsen "Øvelse Setesdal" høsten 2003. Erfaring fra nevnte sivil-/militære samøvelse er at man bør videreutvikle planverket i Heimevernet relatert til fredskriseoperasjoner. Videre er det viktig at det settes fokus på rolleavklaring mellom politi og forsvar også i på fremtidige øvelser. Embetes deltakelse i slike øvelser anses som viktig også i fremtiden, da dette er en av få muligheter til å øve eget kriseplanverk i en større sammenheng.

Mye av den kompetanse som gjennom flere tiår er opparbeidet med hensyn til totalforsvarskonseptet synes å være redusert, trolig som følge av endrede militære prioriteringer og omfattende organisasjonsendringer i forsvaret. Forholdet bør drøftes i egnede fora i fremtiden slik at man opprettholder en nødvendig kunnskap om hverandres beredskapsorganisasjoner.

Fylkesmannens arbeid med nøkkelpunkter og distriktsobjekter synes mer uoversiktlig etter at distriktskommando og regiment er nedlagt ved årsskiftet 2002/2003. Forsvarets del av arbeidet er overtatt av Heimevernsdistriktet og det kan synes som om den prioritert forsvaret nå makter på området ikke står i fht. til embetets forventning. Embetet har ikke fått tilbakemeldinger på sine forslag til objektssikringer siste to år.

Oppfølging av Sivilforsvaret

Embetet har ved årsskiftet overført alle sivilforsvarsrelaterte oppgaver til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I tillegg er to stillinger overført det samme direktorat.

Arbeidet har i det alt vesentlige bestått av å forberede ansvarsoverføring vedrørende sivilforsvaret som egen regional statsetat fra 01.01.04, videre å ivareta materiellforvaltningsdelen i de tre fylkene Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland, samt rehabilitering av varslingsanlegg i ovennevnte fylker og Telemark fylke.

2.7 Prioriterte oppgaver på miljøområdet

Tilsyn på forurensningsområdet.

Fylkesmannen har fulgt opp de nasjonale føringene om styrking av tilsynet på forurensningsområdet. Fylkesmannen har deltatt i de nasjonale tilsynsaksjonene, og i tillegg gjennomført tilsyn i tråd med egen tilsynsplan. Tilsynet er primært rettet mot industri og næringsliv, med særlig fokus på farlig avfall. Det er gjennomført tilsyn ved i størrelsesorden 100 virksomheter i 2003. Samarbeidet med de andre

statlige tilsynsetatene er videreført i 2003, og det er bl.a. gjennomført felles tilsyn med Arbeidstilsynet.

Embetet har brukt mye ressurser på oppfølging av arbeidet med miljøgifter i forurensede sedimenter.

Forurensede sedimenter

Oppfølging av arbeidet med miljøgifter i forurensede sedimenter er blant de aller høyest prioriterte tiltakene nasjonalt, og Fylkesmannen har brukt mye ressurser på å følge opp de oppdrag som er gitt. Denne innsatsen har vært fokusert rundt to områder:

Utarbeidelse av fylkesvise tiltaksplaner.

I Vest-Agder er det utarbeidet tiltaksplaner for fjordområdet ved Farsund, Fedafjorden, Flekkefjorden, utenom Kristiansandsfjorden. Arbeidet ble utført av egne ansatte, og rapporter er utarbeidet. Fjordområdet ved Farsund er mest forurenset, og Fylkesmannen har rådet SFT til å peke dette ut som et nasjonalt høyrisikoområde. Rapportene kan leses på www.fylkesmannen.no/va

Nasjonalt pilotprosjekt Kristiansand.

Fjordområdet ved Kristiansand er blant de mest forurensede i landet, og arbeidet med tiltaksplaner og tiltak er allerede startet. Fjordområdet er ett av fire nasjonale pilotprosjekter mht oppryddingstiltak. Fylkesmannen koordinerer arbeidet, og det er opprettet en koordineringsgruppe med representanter fra Elkem, Falconbridge, Forsvaret og Kristiansand kommune. I 2003 ble oppryddingsprosjektet i Hannevika avsluttet, og det ble gjennomført flere oppryddingstiltak ved kaiene til Falconbridge. Sluttrapporter med resultater fra arbeidet foreligger snart. Kristiansand kommune fikk i 2003 tildelt 19 mill kr i tilskudd fra Miljøvern-departementet for sin del av oppryddingstiltakene. Hoveddelen av denne innsatsen går til et strandkantdeponi i Kongsgårdbukta. I tillegg til koordinering av prosjektarbeidet, har Fylkesmannen arbeidet spesielt med supplerende kartlegging av tilstand, dokumentasjon av effekter av gjennomførte tiltak, og informasjon gjennom opprettelse av egen nettside fra prosjektet. Denne vil om kort tid være tilgjengelig på www.kristiansandsfjorden.no

Miljøgifter fra forurenset grunn

Fylkesmannen har i 2003 prioritert innsatsen med å få avsluttet tiltakene mot de nasjonalt høyest prioriterte lokalitetene (A-liste). Tiltak i Lavolla, Mandal kommune, er nå på det nærmeste avsluttet. Tiltak i Kongsgårdbukta, Kristiansand kommune, er påbegynt og vil bli avsluttet innen fristen i 2005. For de øvrige lokalitetene har Fylkesmannen prioritert å få avklart tilstanden, og for en del lokaliteter gitt pålegg om tiltak for å stanse spredning av forurensningen.

Villaksforvaltningen

Oppgavene innenfor villaksforvaltningen er gjennomført med ett unntak. Det gjelder utarbeidelse av en overvåkingsplan for laks i fylket. Vi er imidlertid fornøyd med den statlige overvåkingen av de nyetablerte laksestammene og ser ikke behov for ytterligere overvåking. Om DN allikevel vil ha en overvåkingsplan fra oss, ønsker vi nærmere retningslinjer for dette arbeidet.

En fortsatt positiv utvikling av laksebestanden er helt avhengig av at kalkingen av lakseelvene opprettholdes på dagens nivå.

Vi har hatt en positiv utvikling både i laksebestandene og laksefangstene i 2003. Vi presiserer at en fortsatt positiv utvikling er helt avhengig av at kalkingen av lakseelvene opprettholdes på dagens nivå. Det er ønskelig og nødvendig med kalking i flere elver i fylket for å etablere nye bestander og for å sikre en positiv utvikling i nyetablerte bestander (Otra, Songdalselva, Feda, Sira).

Lokal forvaltning og grunneierorganisering fungerer ikke tilfredsstillende i enkelte av våre lakseelver. Vi må presisere statens forutsetninger for fortsatt tildeling av kalkingsmidler og støtte opp om arbeidet med lokal forvaltning.

Rovviltforvaltningen

Forvaltningsplan for freda rovvilt ferdigstilles etter at ny rovviltmelding er ferdigbehandlet.

Kartlegging av biologisk mangfold

Arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold i kommunene følger framdriftsplanen. Arbeidet er igangsatt i alle kommunene i fylket. Naturtype data fra fem kommuner er levert til DN. Det har vært stort behov for kvalitetskontroll og oppretting av data fra kommunene. Ytterligere fem kommuner er i slutfasen før levering av naturtypedata. Arbeidet med kontroll av viltdata er startet og to kommuner er ferdige til leveranse til DN.

Miljøstatus på nett

Utarbeidelse av informasjonssider om forslagene til landskapsvernområdene i Ytre kystsonen Flekkefjord og Ytre skjærgård Kristiansand – Søgne – Mandal er det største enkeltprosjektet i 2003. Det er laget utkast til oppdateringsrutine som vil bli ferdigstilt i løpet av februar 2004.

3. Avdelingsvise årsrapporter

I tillegg til denne felles årsrapporten utarbeides det egne avdelingsvise årsrapporter hvor det rapporteres i henhold til krav i embetsoppdraget på resultatområdenivå. De avdelingsvise årsrapportene kan lastes ned på fylkesmannens nettside: <http://www.fylkesmannen.no/va>.